

det nye center med det nationale råd i spidsen efter min bedste overbevisning kan spille.

Jeg vil naturligvis bidrage, hvad jeg kan, til et frugtbart udvalgsarbejde, og jeg håber meget, at det kan lykkes i den sammenhæng at få fjernet de usikkerhedsmomenter, der måtte være omkring denne her samlede løsning, som efter min bedste overbevisning i høj grad er en styrkelse af mulighederne for at gennemføre det folkesundhedsprogram, som der også her i Folketinget har været vist så stor opbakning til.

Så jeg håber, at vi også i den anden ende kan samles bredt omkring det forslag, der her er fremsat.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Jeg rejste lige et kort spørgsmål til ministeren om det nationale råd, om man ud fra de udmeldinger, der har lydt også fra ministerens side, ville sørge for, at der kom nogle ind i det, der havde forstand på alternativ behandling.

(Kort bemærkning).

Sundhedsministeren (Sonja Mikkelsen):

Jeg lægger meget vægt på, at det kommende nationale råd for folkesundhed er et råd, der består af mennesker, der i kraft af deres erfaringer, deres uddannelse og deres engagement har et bidrag at give til realiseringen af vores folkesundhedsprogram.

Det er helt bevidst, at regeringen har foreslået, at det er personer, der har en sagkundskab i forhold til det her formål, der skal løfte det nationale råd.

Det er helt bevidst, at det ikke er nævnt, at man repræsenterer noget bestemt, men at man netop bliver udnævnt til rådet i kraft af den viden, det engagement, den uddannelse, man kan bidrage med netop til at løse den her opgave.

Derfor vil det ikke være helt rigtigt på forhånd at nævne, at der måske skulle være én i det nationale råd, der særligt repræsenterer noget alternativt.

Men dermed har jeg ikke sagt, at det ikke kan være, at der er en af de sagkyndige i rådet, der kan komme med sin erfaring bl.a. fra former for alternativ behandling.

Så jeg er åben over for det. Der er ikke i den her sammenhæng nogen, der er afskåret på forhånd, men der er heller ikke nogen, der ligesom er lempet ind på forhånd, hvis man kan sige det sådan.

Men jeg vil gerne understrege, hvad der også står i bemærkningerne til lovforslaget, hvilke sagkunderskaber jeg lægger vægt på kommer ind i rådet. Det er klart, at det også er noget, vi kan drøfte under udvalgsarbejdet og pakke lidt mere ud. Men jeg lægger meget vægt på, at det er folk med personlige kompetencer og ikke repræsentanter for noget bestemt, der kommer til at sidde i rådet.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

24) Første behandling af lovforslag nr. L 88: Forslag til lov om ændring af lov om tandpleje m.v. (Amtstandpleje m.v.).

Af sundhedsministeren (Sonja Mikkelsen).
(Fremsat 10/11 2000).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Sandy Brinck (S):

Lighedsidealet er for os socialdemokrater dybt forankret ikke alene i fordelingspolitik, men i lige så høj grad i den lige adgang til f.eks. sundhedsydelser.

På baggrund af Amtstandplejeudvalgets rapport fra juni 2000 er det fundet, at nogle befolkningsgrupper har helt særlige behov vedrørende tandpleje i sammenhæng med anden sygdom eller handicap. Særlige behov, som giver væsentlig forøgede udgifter, eller som er så specielle, at de eksisterende tilbud kan være svære at bruge. Altså en ulighed i vilkårene for at få tandpleje svarende til ens behov.

Befolkningsgrupperne, vi med lovforslaget hjælper, er sindslidende, psykisk udviklings-

hæmmede, personer med Sjögrens syndrom, kræftpatienter, som har fået strålebehandling i hals- eller hovedregionen, eller som har modtaget kemoterapi.

Hvis vi først ser på gruppen af sindslidende og psykisk udviklingshæmmede, så er det helt centralt og vigtigt for den socialdemokratiske gruppe, at der med dette lovforslag bliver klarhed over regelsættet og ikke mindst ansvaret.

I dag har 10 ud af 16 amter et amtstandplejetilbud via sociallovgivningens mere brede bestemmelser om, at man skal tage vare på borgere på amtskommunale institutioner. Med lovforslaget bliver forpligtelsen helt klar og indholdet i tilbudene dermed også mere ensartede.

Med lovforslaget bliver der ligeledes en ligestilling, sådan at egenbetalingen i den amtskommunale tandpleje for bl.a. psykisk udviklingshæmmede maksimalt bliver 1.300 kr. årlig svarende til gennemsnitsbetalingen i den almindelige voksentandpleje. Altså en ligestilling samt en klar ansvarsplacering.

Lovforslaget udvider derudover personkredsen med patienter, der har Sjögrens syndrom, eller personer, der kan dokumentere øget tandplejebehov som følge af strålebehandling eller kemoterapi.

For denne gruppe er problemet primært økonomisk, hvorfor lovforslaget også her giver et større økonomisk tilskud, sådan at egenbetalingen svarer til gennemsnitsbetalingen i den øvrige voksenbefolkning.

Alt i alt er det en stor glæde for den socialdemokratiske gruppe, at vi med dette lovforslag afhjælper en særligt ramt befolkningsgruppe ud fra deres særlige behov, sådan at de dels sikres et relevant tandplejetilbud, dels at egenbetalingen svarer til den egenbetaling, man almindeligvis kan forvente.

Socialdemokratiet kan støtte det fremsatte lovforslag.

Preben Rudiengaard (V):

Dette lovforslag skal sikre et forbedret tandplejetilbud til personer, som på grund af en række helbredsmaessige og sociale omstændigheder ikke er i stand til at benytte de eksisterende tilbud, eller også fordi udgifterne til behandling er høje, end de er for dem, der er regelmæssige brugere af tandplejen.

Hvilke personer er det så, vi tænker på her? Det er jo personer, som lider af sindssygdomme og de psykisk udviklingshæmmede. Visse af disse grupper bliver man eksempelvis nødt til at

lægge i narkose for at foretage en tandbehandling, og det er jo en ekstra omkostning. Det er også personer, som med et hyppigt behov for tandbehandling på grund af manglende tandlæge og andre sjældne sygdomme får øgede omkostninger her. Så har vi også den gruppe, som Folketinget interesserer sig meget for. Det er alle vores kræftpatienter. Og de, som får strålebehandling i hoved- og halsregionen, har jo også en større frekvens af påvirkning af tandhalse og alt mulig andet. Desuden er det kræftpatienter, som er i kemoterapi.

Vi taler altså her om en gruppe patienter, som kan komme i klemme i det eksisterende system, og derfor er der behov for, at vi styrker indsatsen på området.

Amtskommunerne får med lovforslaget ansvaret, men det kompenseres også økonomisk, kan vi læse i det fremsatte lovforslag.

Jeg skal hilse og sige, at Venstre kan tilslutte sig dette forslag. Jeg skal også meddele, at Det Konservative Folkeparti – da de desværre ikke kunne være til stede på dette tidspunkt i dag – har bedt mig oplyse, at de kan tilslutte sig lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg synes, det er meget tilfredsstillende, at Venstre støtter det her forslag. Det er en merudgift for det offentlige på 30 mio. kr. Kan vi regne med, at Venstre også på et tidspunkt vil være med til at støtte forslaget om at betale det, det koster at lave den her forbedring, som er meget på sin plads for de her gruppers vedkommende?

(Kort bemærkning).

Preben Rudiengaard (V):

Til hr. Frank Aaen vil jeg sige, at der jo er finansiering, for det er jo en del af satspuljen, og Venstre er gået med i disse satspuljeforhandlinger. Så vi har sikret os, at økonomien er i orden.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Da jeg lige i farten glemte det, vil jeg bare sige, at satspuljen – for dem, der ikke ved det – altså betyder, at man tager lidt penge fra alle dem, der er på overførselsindkomst, nemlig arbejdsløse, kontanthjælpsmodtagere, pensionister og alle andre, der er afhængige af, at de får penge fra det offentlige. Fra dem tager man hvert år

lidt penge og giver midler til de forskellige formål, bl.a. det her.

Det, vi kan få dokumenteret hermed, er altså: Venstre vil godt være med til at finansiere forbedringer, men kun når man tager fra dem, der har mindst i forvejen.

(Kort bemærkning).

Preben Rudiengaard (V):

Jeg sad næsten og ventede på, at nu kom hr. Frank Aaens buschauffører også. Det er den, vi altid hører, når han er fremme. Men jeg vil da helt klart sige, at her drejer det sig om nogle virkelig dårligt stillede personer, og derfor er det også vigtigt, for det er en forpligtelse for os at støtte op bag de allersvageste.

At vi så konverterer nogle af midlerne fra én gruppe til en anden i den samlede økonomiske pulje, har jeg ikke nogen problemer med. Derfor synes jeg også, at det er rimeligt, at vi får det fra satspuljen, som er en del af den aftale, vi har indgået.

(Frank Aaen beder om en kort bemærkning)

Formanden:

Mødet i dag har siden i formiddag været kørt efter en regel om kun to korte bemærkninger. Det fortsætter vi med, til vi er færdige.

Anni Svanholt (SF):

SF støtter naturligvis dette forslag, da det er et led i finanslovaftalen mellem regeringen, Enhedslisten og SF for år 2001.

Her er virkelig tale om, at der kommer en stor forbedring for en række forskellige grupper, der har meget brug for at få ekstra hjælp til tandbehandling. Vi er utrolig glade for, at det nu kan lade sig gøre. Der er jo nogle, som har særlig behov: sindslidende, udviklingshæmmede, nogle med meget sjældne sygdomme og handicap, og så er der jo også kræftpatienter med stråleskader og dem, der har fået behandling med kemoterapi osv.

Det er rigtig godt, at det kan lade sig gøre, og det er jo også et udtryk for, at der her tages et skridt i den retning, der hedder, at uligheden i sundheden bare bliver lidt mindre. For det er jo vigtigt at have en god tandsundhed. Det spiller ind på hele sundheden. Derfor er vi glade for, at det her kommer i gang.

Men så vil jeg godt rejse et andet spørgsmål også i relation til tandplejeloven. Der er nemlig

en række kommuner, som gennem en årrække har haft opsøgende tandpleje for pensionister. Det har haft karakter af forsøgsordning, og der er rigtig gode erfaringer med det. Jeg kunne godt tænke mig, at der i forbindelse med denne her behandling blev mulighed for, at man gav de kommuner en reel mulighed for at fortsætte arbejdet, ved at der i loven kommer til at stå, at kommunerne kan have den opsøgende tandpleje, f.eks. for kontanthjælpsmodtagere og pensionister. For et forsøg på 12. år er jo et forsøg, der har karakter af noget permanent.

Der er mulighed for, da vi behandler dette her lovforslag, også at tage dette område med. Så er det op til kommunerne, om man vil fortsætte det, og der kan være nye kommuner, som vil tage det ind. Jeg synes netop, at det mangler i billedet, altså at give et tilbud til de grupper, som har særlig hjælp behov.

Men vi støtter naturligvis forslaget og er meget glade for det.

Birthe Skaarup (DF):

Igen er det en del af finansloven for næste år, hvor Dansk Folkeparti ikke har været indbudt, men vi har i Sundhedsudvalget og også fra Amtstandplejeudvalgets rapport kunnet se en del omkring disse grupper.

Vi har også som sagt i Sundhedsudvalget været meget opmærksomme på gruppen af sygdomsramte patienter, men også sindslidende, handicappede og udviklingshæmmede, der har særlige tandproblemer.

Vi er glade for i Dansk Folkeparti, at Sjögrenpatienter, strålebehandlede patienter og kræftpatienter nu har mulighed for at få et udvidet og styrket tandplejetilbud i privat tandlægepraksis. Og det er vel at mærke tandlæger, der har en særlig baggrund for at kunne påtage sig at behandle patienter med problemer, som deres sygdom har medført.

Det har været velkendt, at danske kræftpatienter selv har måttet betale for dyre behandlinger hos tandlægen, når de har fået kemoterapi, og førhen har man ikke villet anerkende, at det var et problem, nemlig det, at kemoterapi kan give varige skader i munden, men også på tænderne med tab af plomber og afkalkning og brud på tænder til følge.

Disse grupper sidestilles nu med den øvrige del af befolkningen med hensyn til at få tilbud.

Det er vi i Dansk Folkeparti utrolig glade for, og derfor støtter vi forslaget.

Annie Lunde Hansen (CD):

For sidste gang i dag skal jeg sige, at da CD's ordfører, fru Yvonne Herløv Andersen, ikke er til stede, skal jeg på CD's vegne forelægge hendes indlæg til dette lovforslag:

I CD har vi i lang tid været ret utålmodige, fordi der skulle gå så lang tid, før Amtstandplejeudvalget, der blev nedsat i 1996, endelig kom med sin rapport her i sommer. Jeg kan godt tilføje, at bl.a. de mennesker, som må døje med tandskader og tårnhøje udgifter til behandling, som er en ubehagelig følge af deres sygdom, har længtes efter, at den skulle komme og forhåbentlig lette lidt på deres forhold.

Det er nu sket, og pengene er bevilget med forliget om satspuljen.

Rapporten lagde sig ikke fast på at anbefale en bestemt model, men lovforslaget opererer med en egenbetaling for voksne patienter på højst 1.300 kr. årlig, svarende til den gennemsnitlige egenbetaling i voksentandplejen i 1999.

Dette gælder både for patienter i den offentlige amtstandpleje og i forbindelse med det forhøjede tilskud til Sjögren- og kræftpatienter, der har fået problemer efter kemo- eller strålebehandling.

Det er en rimelig måde at gøre det på i forhold til, at vi jo har et system, hvor man betaler en relativt høj egenbetaling for tandbehandling, og for de nævnte Sjögren- og kræftpatienter er det et stort skridt fremad.

Generelt får vi nu et forbedret tilbud om tandpleje for mennesker med et særligt tandplejebehov, og der sker samtidig en lille lovmæssig oprydning, i og med at tandbehandlingen efter servicelovens § 97 flyttes over i tandplejeloven. Det er ting, som CD kan gå ind for, og vi støtter lovforslaget.

Alligevel er der et enkelt punkt, som CD mener, at der er grund til at se nærmere på. Det drejer sig om de to odontologiske landsdels- og videnscentre, der ifølge § 6 c skal oprettes for at kunne understøtte den meget komplicerede og højt specialiserede behandling af særlige patienter. Centrene foreslås oprettet på Rigshospitalet og Aarhus Kommunehospital med tandlægeskolerne som samarbejdspartnere.

Spørgsmålet er, hvilke konsekvenser den model har. Der kan ligge nogle problemer her, som CD mener bør indgå i udvalgsbehandlingen.

Lone Saaby Johansen (RV):

Jeg skal forsøge at gøre det kort.

Med dette lovforslag vil vi fylde nogle huller i tandplejesystemet. Ifølge bemærkningerne til lovforslaget er der nogle huller, som op mod 41.000 mennesker kan risikere at falde igennem. Problemet har et så stort omfang, at det er vigtigt, at vi gør noget ved det.

Det Radikale Venstre vil gerne række en hjælpende hånd til de mennesker, der på grund af sygdom eller andet ikke er i stand til at benytte sig af de gængse tandplejetilbud. Derfor støtter Det Radikale Venstre forslaget.

Frank Aaen (EL):

Når jeg tidligere spurgte Venstres ordfører om finansieringen af denne her velfærdsforbedring, er det jo, fordi vi adskillige gange i går og i dag har haft en drøftelse med Venstre om, hvordan tingene skal finansieres.

Vi har f.eks. haft en diskussion om, hvorvidt vi skulle tage bare en lille del af bankernes store og voksende overskud og bruge nogle af de penge til at forbedre velfærden for almindelige danskere. Det har Venstre sagt hårdnakket nej til. Alle pengene skal blive i bankens lommer. Der er ikke noget at komme efter.

Når vi så kommer her, så siger Venstre: Jamen det er helt i orden, hvis vi tager pengene fra konthjælpsmodtagere, arbejdsløse, uddannelsessøgende, førtidspensionister, pensionister, nogle af de allerfattigste i samfundet. Dét er det i orden at tage pengene, når vi bruger dem til noget fornuftigt. Jeg synes, det er et paradoks, at Venstre altså har sagt: Skattestop, der må ikke tages penge fra bankerne, men der må gerne fortsat tages penge fra dem, der har allermindst i samfundet. Det synes jeg er meget godt at få illustreret.

Jeg vil sige, at vi støtter forslaget, selv om vi er uenige i finansieringen. Vi er ikke en del af satspuljeforliget, for vi er ikke en del af de partier, der systematisk udhuler alle overførselsindkomster. Men når pengene bliver brugt til noget fornuftigt, støtter vi selvfølgelig det fornuftige formål, selv om vi hellere havde set, at pengene blev taget et andet sted.

Jeg vil sige, at det jo ikke bare er her, at vi støtter bedre tandpleje. Det har vi også gjort i anden sammenhæng, hvor vi hjælper de pensionister, som har mindst at leve for, til at få en ekstra hjælp til tandlægeregningen. Det er vi også meget tilfredse med i den her finanslov.

Så vi er med på det her, der er fremsat. Men jeg vil også godt sige til sidst: Der er altså andre grupper. Hvis man anlægger det kriterium, som

er anlagt for dette her lovforslag, nemlig at nogle grupper i samfundet har brug for en særlig hjælp for at få en ordentlig tandpleje, så kunne vi altså godt nævne nogle flere: kontanthjælpsmodtagere, nogle pensionister stadig væk og andre grupper, som vi også burde hjælpe. Det vil vi vende tilbage til i en anden sammenhæng.

Tove Videbæk (KRF):

Lovforslag nr. L 88 synes vi i Kristeligt Folkeparti er meget positivt. Det glæder mig, at der med dette forslag vil kunne ydes tilskud til både forebyggende og behandlende tandpleje til kræftpatienter og til personer med Sjögrens syndrom m.fl.

Så et klart ja fra Kristeligt Folkeparti til dette forslag.

Sundhedsministeren (Sonja Mikkelsen):

Jeg vil gerne takke for den meget positive modtagelse, og jeg er glad for, at det blev muligt at hente nogle midler fra satspuljen til at løse denne her opgave, som jeg ved at alle har været meget optaget af, at vi kunne finde en løsning på.

Jeg vil gerne i den sammenhæng sige til fru Anni Svanholt, at selv en kan-bestemmelse altså kan koste penge på DUT'en, og derfor er det ikke en bestemmelse, man bare uden videre kan putte ind i et lovforslag. Det er noget, man må tænke lidt nærmere over og også være beredt på at skulle bruge nogle penge til. Det er der altså ikke plads til i denne her situation med de 30 mio. kr., som vi har til rådighed og kan disponere over til de allersvageste grupper i forhold til tandsundheden.

Til CD's ordfører vil jeg gerne understrege, at det, vi sigter efter, er at styrke den højt specialiserede tandbehandling med to videnscentre på de to universitetshospitaler. Men det er klart, at jeg gerne bidrager med en nærmere belysning af konsekvenserne af det forslag, der her er kommet, men det er klart tænkt som en styrkelse af indsatsen.

Til hr. Frank Aaen: Jeg kan sådan set kun erklære mig enig i, at der også fortsat er andre grupper, som vi kan overveje, hvordan vi kan hjælpe til at drage fordel af den forebyggende tandpleje, som vi generelt tilbyder i samfundet. Det er klart, at det også indgår i folkesundhedsprogrammet, at vi skal bekæmpe den ulighed, der er i sundhed – også den ulighed, der er i tandsundheden – og det er jo netop det, der er formålet med dette her lovforslag.

Man kan sige, at der her vel nok er cirka 41.000 personer, som i dag ikke har et reelt tandtilbud, som de kan drage fordel af, der nu faktisk får et brugbart og relevant tilbud eller en særlig tilskudsordning, som sikrer, at de også kan have glæde af den almindelige forebyggende tandpleje.

Så formålet med lovforslaget er altså ud fra lighedsgrundsætningerne at sikre de nævnte patientgrupper et tilbud, som både behandlingsmæssigt og også økonomisk ligestiller dem med andre borgere. Det kan dermed medvirke til mere lighed i tandsundhed og dermed gennemføres også den del af regeringens folkesundhedsprogram.

Jeg bidrager selvfølgelig meget gerne til en hurtig og positiv udvalgsbehandling.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

25) Første behandling af lovforslag nr. L 89: Forslag til lov om ændring af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner. (Forhøjelse af tilskuddet til særlig vanskeligt stillede kommuner og af tilskuddet til kommuner, der modtager asylansøgere).

Af indenrigsministeren (Pia Gjellerup, fg.).
(Fremsat 10/11 2000).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Da Socialdemokratiets ordfører, fru Karen J. Klint, desværre ikke kan være til stede i dag, har jeg lovet at læse følgende op: